

АКУЛЬТУРАЦІЯ ТА ЇЇ ВПЛИВ НА СОЦІОКУЛЬТУРНУ АДАПТАЦІЮ МІГРАНТІВ

Павлюк О. І.

*Вищий державний навчальний заклад України
«Буковинський державний медичний університет»,
м. Чернівці*

У сучасних дослідженнях процесу адаптації до нового соціокультурного середовища все більше уваги приділяється практичним питанням. У рамках дослідження процесів соціокультурної адаптації, психологи зосереджують зусилля не стільки на її труднощах, скільки на пошуках успішних стратегій адаптації мігрантів в нових життєвих умовах.

Найважливіше питання стосується відповідності змін, що відбуваються на рівні групи і на рівні особистості в процесі акультурації. Канадський психолог Дж. Беррі, який зробив великий внесок у дослідження процесів адаптації мігрантів, зазначає, що це співвідношення важливе з двох причин. По-перше, якщо на рівні групи зміни відбуваються в соціальній структурі, політичній організації, економічних відносинах, культурних особливостях, то на рівні особистості трансформується ідентичність. По-друге, акультурація кожної особистості – це унікальний процес, який може не збігатися з груповими змінами. Розуміння психологічних наслідків процесу акультурації для окремої особистості можливо через співвіднесення двох вимірів: через оцінку змін, що відбуваються на груповому рівні, і участі в цих змінах окремих індивідів.

Розмежування групового і особистісного рівнів акультурації призвело до введення поняття «психологічна акультурація». Цей термін був запропонований Т. Грейвсом з метою позначення змін, що виникають в індивідуальному досвіді в результаті культурних контактів. Якщо акультурація – це процес зміни на рівні групи, то психологічна акультурація – процес зміни в психології індивіда.

Дж. Беррі теж розглядає психологічну акультурацію, коли стверджує, що і сам міжкультурний контакт і процес адаптації мігранта буде багато в чому залежати від того, якої акультураційної стратегії дотримується індивід. Акультурація, за Дж. Беррі, зводиться до вирішення двох основних проблем: підтримка власної культурної ідентичності і ступінь включення в іншу культуру. Отже, Дж. Беррі розглядає чотири основні стратегії акультурації: асиміляція, сепаратизм, маргіналізація та інтеграція [1].

Таким чином, дослідження показали, що відносно різних об'єктів і в різних сферах життєдіяльності у мігрантів можуть діяти різні акультураційні стратегії. Якщо раніше найбільш прийнятною стратегією адаптації мігрантів вважалася асиміляція, то в більш пізніх моделях як на індивідуальному, так і на груповому рівнях найуспішнішою визнається інтеграція.